

**Aile Katılımlı Sosyal Beceri Oyunlarının Okul Öncesi
Dönemdeki Çocukların Sosyal Becerilerine Etkisi***
**The Effect of Family Involvement Based Social Skills Plays
on Social Skills of Preschool Children**

Menekşe BOZ¹, Gonca ULUDAĞ², Hülya TOKUÇ³

¹Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi ABD.
mboz@hacettepe.edu.tr

²Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.
goncauludag@yandex.com

³Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi ABD.
htokuc@hacettepe.edu.tr

Makalenin Geliş Tarihi: 02.11.2017

Yayına Kabul Tarihi: 02.03.2018

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerilerine etkisini ortaya koymaktır. Araştırma deneysel desende nicel bir çalışmadır. Araştırmada aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla deneysel desen kapsamında ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız anaokullarına devam eden 60-72 aylık çocuklar oluşturmuştur. Araştırmada iki deney grubu ve bir kontrol grubu yer almıştır. Deney grubu-1’de 18, deney grubu-2’de 22, kontrol grubunda 18 çocuk olmak üzere toplam 58 çocuk araştırmaya katılmıştır. Araştırmada çocuk ve ebeveyn hakkında bilgi edinmek amacıyla “demografik bilgi formu” oluşturulmuş ve çocukların sosyal beceri düzeylerini belirlemek amacıyla da “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği” kullanılmıştır. Çocukların sosyal becerilerinin geliştirilmesi amacıyla 24’ü sınıfta oynanan, 24’ü aile katılımlı olmak üzere toplam 48 sosyal beceri oyunu araştırmacılar tarafından planlanmıştır. Deney grubu-1 ve deney grubu-2’de sınıf içinde aynı oyunlar, 8 hafta, haftada üç gün ve her gün 45 dakika süreyle uygulanmıştır. Deney grubu-2’de sınıf içi oyunların yanı sıra aile katılımını içeren oyunlar da oynanmıştır. Yapılan analizler

*Bu çalışma, 20-23 Nisan 2017 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenmiş olan 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

*This study has been presented as a research paper at 26th International Conference on Educational Sciences, Antalya, Turkey, 20-23 April, 2017.

sonucunda deney grubu-1, deney grubu-2 ve kontrol grupları arasında aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının oynandığı deney grubu-2 lehine $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Oyun, Sosyal Beceri, Aile Katılımı, Okul Öncesi Eğitim

ABSTRACT

In this research the aim is to evaluate the effect of parent involved social skill activities on the social skills of preschool children. This research is based on quantitative research on experimental design. The study was designed as a pretest-posttest-retention test control group experimental study. The study group of this research are the normally developing children aged 6 (60-72 months) who are ongoing students of preschools that are under MEB in the years of 2016-2017. In the first experimental group there is 18 children, in the second one there is 22 and in the control group there are 18 children which makes the total of 58 preschool children who were included to this research. A "demographic information form" was constituted by the researchers to gain information about the child, parent and teacher. Preschool and Kindergarten Behaviour Scale was used to specify the social skill level of children. The social skill plays were implemented by the preschool teachers for 8 weeks, 3 days per week and 45 minutes per day. For both the first and the second experimental group the social skill plays were the same however the main difference is researchers of this project developed 8 different plays that are supporting the social skills of the second experimental group and in these plays parent involvement is included. According to the analysis that were made, among the experimental group 1, experimental group 2 and the control group, experimental group 2 in which parent participation was included had a difference of $p < 0.05$.

Keywords: Play, Social Skill, Parent Involvement, Early Childhood Education

GİRİŞ

Sosyal beceri tanımı birçok bilim insanına göre farklılıklar göstermekle birlikte hepsinin ortak yönü iletişim, uyum ve etkileşim olarak görülmektedir. Cartledge & Milburn (1983) sosyal beceriyi, başkalarıyla etkileşimi sağlayan, hedefe yönelik, hem gözlenebilen hem de gözlenemeyen bilişsel-duyuşsal öğrenilmiş davranışlar olarak tanımlamaktadır. Akkök (1996) ise sosyal beceriyi alt gruplara ayırarak tanımlamaya çalışmıştır. Bunlar dinleme, konuşmayı başlatma-sürdürme, sorumluluk alma, empati, duygularını ifade etme, paylaşma, yardım etme, gruba kabul edilmeme ile baş etme, yoğunlaşma gibi becerileri kapsamaktadır. Merrell (1999) ise sosyal beceriye, bireyin istedik sonuçlara ulaşmak için kullandığı davranışlar olarak bakmıştır.

“Öğrenilmiş davranış” olarak tanımlanan sosyal becerilerin kazanılması sürecinde çocuğun ilk etkileşime geçtiği öğrenme çevresi aile ortamıdır. Bu nedenle çocuğun sosyal beceri gelişimini etkileyen faktörlerin başında aile gelmektedir. Çocuk önce anne babasını dikkatle gözlemler, taklit eder, yeni model üretir ve bu model desteklenirse davranışı tekrar eder. Dolayısıyla aile, çocuğun tüm yaşamında birçok becerinin temellerinin atıldığı doğal bir sosyal ortam olma özelliğine sahiptir. Ayrıca, ailenin çocuğa karşı davranışları ve aile ortamı çocuğun hayatında kalıcı izler bırakmaktadır. Öyle ki, yapılan araştırmalar, anneyle güvenli bağlanma oluşturan ve düşük düzeyde stresli ailelerin çocuklarının, yüksek sosyal yeterlik ve daha az davranış problemi gösterdiklerini ortaya koymakta (DeMulder, Denham, Schmit & Mitchell, 2000; Schmidt, DeMulder & Denham, 2002); ailelerin sosyal becerileriyle çocuklarının sosyal becerileri arasında doğrusal bir ilişki olduğunu göstermektedir (Katz & McClellan, 1991; Okumura & Usui, 2014; Putallaz, 1987). Erbay (2008) tarafından yapılan araştırmada da, okul öncesi eğitimi alan ve almayan çocukların sosyal beceri düzeylerinde annenin eğitim durumu ve ailenin çocuk yetiştirme tutumu değişkeni ile ilişkisi olduğu belirlenmiştir. Bu araştırma bulguları ışığında, okul öncesi dönemde, çocuğun sosyal becerilerinin gelişiminde ilişkin ailenin oldukça önemli bir role sahip olduğunu ifade etmek mümkündür. Öte yandan, sosyal bir çevre bakımından önce

ebeveynleriyle iletişim kuran çocuk, sonra yakın çevresinde etkileşim içinde bulunduğu kişilerle sosyal iletişime geçmekte ve bu sosyal iletişimi, okul öncesi eğitim kurumlarında da devam ettirmektedir. Okul öncesi dönem, çocukların gelişimde hızla yol aldıkları kritik yılları kapsar. Bu yıllarda edinilen sosyal becerilerin, çocuğun sosyal, duygusal ve akademik becerilerinin gelişimi açısından kalıcı bir etkisi bulunmaktadır (Choi & Kim, 2003; Holland & Merrell, 1998) ve edinilen bu beceriler çocuğun yaşamını olumlu ve başarılı bir şekilde sürdürmesini sağlamaktadır. Bu becerilerinin geliştirilmemesi, çocukların yaşamın ilerleyen yıllarında farklı problemlerle karşı karşıya kalmalarına sebep olabilir. Bununla birlikte, okul öncesi eğitimde sosyal becerilerin kazanımı ve gelişimi bakımından önemli bir diğer konu, aile ile etkili ve olumlu ilişkiler içinde olmak, ailenin eğitime katılması için fırsatlar yaratmak ve onların çocuklarının gelişimi ve eğitimine ilişkin farkındalıklarını arttırmak amacıyla, eğitim programında aile katılım çalışmalarına yer vermektir. Çünkü, çocukların istendik davranışlarında kontrolü sağlamak için eğitimin okul ve evde birbirini desteklemesi ve böylece eğitimde devamlılığın olması önemlidir (Ömeroğlu ve Can-Yaşar, 2005; Tezel-Şahin ve Ünver, 2005). Aile katılımının önemine yönelik yapılan araştırmalarda, aile katılımlı programların çocukların gelişimi ve eğitiminde daha etkili olduğu görülmektedir (Barnard, 2004; El Nokali, Bachman, & Votruba-Drzal, 2010; Hohman & Weikart, 2000). Yaşar-Ekici de (2013) yaptığı çalışmada, okul öncesi eğitimde aile katılımlı çalışmalara katılan ailelerin çocuklarının, katılmayanlara oranla sosyal becerilerinin (sosyal etkileşim, sosyal işbirliği, sosyal bağımsızlık-sosyal kabul becerileri) anlamlı düzeyde yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Okul öncesi eğitim programlarında, çocuğun gelişimi ve eğitiminde en etkili yöntem olan oyun, bir araç olarak kullanılmaktadır. Çünkü oyun, çocuğa bu yıllarda, deneyimleme olanağı sunan en etkili öğrenme ortamıdır. Çocuk oyun yoluyla öğrenir, dener, yanılır, iletişim kurar, kendini ifade eder, çevresini ve kendini keşfeder, bilgi, beceri ve tutum geliştirir. Bu dönemde sağlanacak deneyim fırsatları çocukların temel bilgi ve becerileri elde etmesini sağlamakta, bununla birlikte, sosyal ve duygusal yaşamını da güçlendirmektedir. Çocuklarla iletişime geçmenin en kolay yolu da onlarla

oyun oynamaktır. Swindells & Stagnitti (2006), oyunun, çocukların becerilerini geliştirdiği ve diğer çocuklarla sosyal olarak etkileşim kurmalarının başlıca aracı olduğuna değinmişlerdir. Durualp ve Aral (2010) anasınıfına devam eden altı yaşındaki çocuklara uyguladıkları “Oyun Temelli Sosyal Beceri Eğitimi Programı” sonucunda, deney ve kontrol grubundaki çocukların sosyal beceri puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymuşlardır. Brown, Pettit, Mize & Lindsey (1995) ise yaptıkları çalışmada, sosyal yeterliği yüksek ebeveynlerin çocuklarıyla oyun oynamaları sonucunda, çocukların sosyal becerileri daha kolay kazandıklarını belirlemişlerdir (Aktaran Özabacı, 2006). Edinilen sosyal beceriler, çocuğun sosyal etkileşimini sağlamaya yönelik; akranları, ailesi, öğretmenleri ve çevresiyle olumlu ilişkiler kurmasının temelini oluşturmaktadır. Sosyal beceriler geliştikçe çocuklar kültürlerini edinmekte ve toplumun bir üyesi haline gelmektedirler. Dolayısıyla okul öncesi dönemde ve eğitimde çocuklara sosyal becerilerin kazandırılmasında ailenin katılımının ve oyunun etkisinin birlikte ele alınmasının önemli olduğunu söylemek mümkündür. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada, aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının, okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Araştırmada aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Bu desende, katılımcılar yansız olarak atanır bu da iç geçerliği güçlendirir, iki veya daha fazla müdahale uygulanır ve son test yapılır (Christense, Johnson & Turner, 2015). Araştırmada kullanılan deneysel desenin simgesel görünümü Tablo 1’deki gibidir.

Tablo 1. Araştırmanın deseni

Grup	Ön Test Uygulaması	Denel İşlem	Son Test Uygulaması
Deney Grubu-1	Sosyal Beceri Ölçeği	Sınıf içi sosyal beceri oyunları	Sosyal Beceri Ölçeği
Deney Grubu-2	Sosyal Beceri Ölçeği	Sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları	Sosyal Beceri Ölçeği
Kontrol Grubu	Sosyal Beceri Ölçeği	-	Sosyal Beceri Ölçeği

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; Ankara İli Çankaya ve Etimesgut İlçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki bağımsız anaokuluna devam eden 60-72 aylık çocuklar oluşturmaktadır. Birinci deney grubunda (sınıf içi sosyal beceri oyunları uygulanan) 18, ikinci deney grubunda (hem sınıf içi hem de aile katılımlı sosyal beceri oyunları uygulanan) 22 ve kontrol grubunda (mevcut eğitim programına devam eden) 18 olmak üzere toplam 58 çocuk çalışmada yer almıştır. Çalışma grubunun seçilmesinde amaçlı örnekleme çeşitlerinden uygun örnekleme metodu kullanılmıştır. Sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunlarına ilişkin uygulamanın gerçekleştirileceği okul öncesi eğitim kurumunun seçiminde; kolay ulaşılabilir olması ve okul yöneticileri, öğretmenler ve ebeveynlerin araştırmaya katılmaya istekli olmaları göz önünde bulundurulmuştur. Her iki deney grubunda da 32'şer çocuk ile uygulamaya başlanmasına rağmen, toplamda iki kez uygulamaya katılmayan çocukların uygulama dışında tutulması sebebiyle katılımcı sayısı azalmıştır. Araştırma grubundaki çocukların 28'i erkek, 30'u kızdır. Çocuklar ortalama 67 aylıktır. Çocukların %54'ü 12 ay, %30'u 24 ay, %10'u 6 ay ve %6'sı 36 aydır bir okul öncesi eğitim kurumuna devam etmektedir. Çocukların %62'sinin 1, %10'unun ise 2 kardeşi bulunmaktadır. Çocukların %28'i tek çocuktur. Çalışma grubunda yer alan çocukların annelerinin yaş ortalaması 36, babalarının yaş ortalaması ise 39'dur. Annelerin %48'i lisans, %20'si lise, %14'ü ön lisans mezunu olup, %6'sı yüksek lisans, %6'sı ortaokul ve %6'sı ilkokul mezunudur. Babaların %46'sı lisans, %22'si lise, %12'si yüksek lisans mezunu olup, %8'i ön lisans, %8'i

ortaokul ve %4'ü ilkokul mezunudur. Annelerin %44'ü herhangi bir işte çalışmamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, çocuk-ebeveyn ve öğretmen hakkında bilgi edinmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan ve çocuğun cinsiyeti, yaşı, kardeş sayısı, okul öncesi eğitime devam etme süresi, anne- baba eğitim düzeyi ve mesleği sorularından oluşan «Demografik Bilgi Formu» ve Kenneth W.Merril tarafından 1994 yılında geliştirilmiş olan “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği” (Preschool and Kindergarten Behaviour Scala (PKBS-2)) kullanılarak elde edilmiştir. “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği”, 2003 yılında Merrill tarafından yeniden gözden geçirilmiştir. “Sosyal Beceri Ölçeği” ve “Problem Davranış Ölçeği” olmak üzere iki bağımsız ölçekten oluşan “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği”nin Türk çocukları için geçerlik ve güvenilirlik çalışması ise Alisinanoğlu ve Özbey (2009) tarafından yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında “Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği”nin “Sosyal Beceri Ölçeği” kullanılmıştır. Sosyal Beceri Ölçeği, üç alt boyut ve toplam 23 maddeden oluşan, “Hiç, Bazen, Nadiren ve Sık Sık” şeklinde puanlanan Likert tipi bir ölçektir. Sosyal Beceri Ölçeği'nin ilk alt boyutu olan “Sosyal İşbirliği” alt boyutu 11 maddeden oluşmakta, bu alt boyutta işbirliği yapma, oyuncaklarını paylaşma, yetişkinlerin talimatına uyma, sorumluluk gibi beceriler bulunmaktadır. Ölçeğin “Sosyal Bağımsızlık ve Sosyal Kabul Becerileri” alt boyutu 8 maddeden oluşmakta, bu alt boyutta işbirliği yapma, iletişim kurma, haklarını savunma, uyum sağlama, kabul görme gibi beceriler yer almaktadır. Ölçeğin “Sosyal Etkileşim” alt boyutu ise 4 maddeden oluşmakta, bu alt boyutta empati kurma, başka çocuklara şefkat gösterme gibi beceriler bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 92, en düşük puan ise 23'tür. Alisinanoğlu ve Özbey (2009) tarafından yapılan geçerlik güvenilirlik çalışması sonucunda Cronbach Alfa değeri “Sosyal İşbirliği” alt boyutunda .92, “Sosyal Bağımsızlık ve Sosyal Kabul Becerileri” ve “Sosyal Etkileşim” alt boyutlarında .88, ölçeğin toplam Cronbach Alfa değeri ise .94 olarak saptanmıştır.

“Sınıf İçi ve Aile Katılımlı Sosyal Beceri Oyunları”nın Hazırlanması ve Uygulanması

Sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları, 60-72 aylık çocukların sosyal becerilerinin desteklenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Oyunların oluşturulması aşamasında ilk olarak okul öncesi dönemde sosyal becerileriyle ilgili literatür incelenmiştir. Literatür taraması sonucunda çocukların sorumluluk, iletişim, işbirliği, paylaşma, empati becerilerini desteklemeye yönelik oyunların planlanmasına karar verilmiştir. Deney gruplarında yer alan çocukların sınıf öğretmenleriyle yapılan üç saatlik bir oturumda, hazırlanmış olan sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının nasıl oynanacağı öğretmenlere anlatılmıştır. Sınıf içinde oynanması planlanan oyunlar öğretmenlere yazılı doküman halinde verilmiş, oyunlarda kullanılacak materyaller de araştırmacılar tarafından hazırlanarak öğretmenlere teslim edilmiştir.

Deney grubu-1’de 8 hafta, haftada üç gün ve her gün ortalama 45 dakika süre ile sınıf içi sosyal beceri oyunları oynanmış, oyunlar sınıf öğretmeni ve araştırmacıların eşliğinde yürütülmüştür. Deney grubu-2’de ise hem sınıf içi hem de aile katılımı sosyal beceri oyunları oynanmıştır. Bu grupta da oyunlar sınıf içinde 8 hafta, haftada üç gün ve her gün ortalama 45 dakika süre ile sınıf öğretmeni ve araştırmacıların eşliğinde yürütülmüş, ayrıca her hafta 3 farklı aile katılımlı sosyal beceri oyununu çocukla çocuğun ebeveyni oynamıştır. Bu grupta ebeveynlerin çocukla birlikte evde oynayacağı oyunlara ait yazılı dokümanlar, ebeveyn bilgilendirme yazıları ve gerekli materyaller öğretmen aracılığıyla ebeveynlere iletilmiştir. Oyunların ebeveynler tarafından çocukla birlikte evde oynanmasının sağlanması amacıyla öğretmenler ebeveynlerden her hafta yazılı ve görsel geri dönütler almıştır (Örneğin, çocukla evde oynanan oyunun fotoğrafları, oyun sonucunda ortaya çıkan ürünün okula iletilmesi vb.). Kontrol grubu, kendi mevcut eğitim programına devam etmiş, bu grupta sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları uygulanmamıştır. “Sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları”nın içeriğine ilişkin bilgiler Tablo 2’de sunulmuş, uygulama sürecine ait fotoğraflara Görsel 1-4’te yer verilmiştir.

Tablo 2. “Sınıf İçi ve Aile Katılımlı Sosyal Beceri Oyunları”nın İçeriğine İlişkin Bilgiler

Sosyal Beceriler	Oyun	1.Hafta	2.Hafta	3.Hafta	4.Hafta	5.Hafta	6.Hafta	7.Hafta	8.Hafta	f
Sorumluluk	Sınıf içi oyun	1	1		1		1	1	1	10
	Aile katılımlı oyun	1	1		1		1	1	1	
İletişim	Sınıf içi oyun	1	1		1		1			9
	Aile katılımlı oyun	1	1		1		1	1		
İşbirliği	Sınıf içi oyun	1	1	1		1		1	1	11
	Aile katılımlı oyun	1	1	1		1		1		
Paylaşma	Sınıf içi oyun			1	1	1	1		1	10
	Aile katılımlı oyun			1	1	1	1		1	
Empati	Sınıf içi oyun	1			1		1	1	1	8
	Aile katılımlı oyun	1			1		1			
Toplam		6	6	6	6	6	6	6	6	48



Görsel 1: “Gazeteyi paylaşıyoruz” oyunu
(Paylaşma)



Görsel 2: “Dans eden balonlar” oyunu
(İşbirliği)



Görsel 3: “Yapbozu tamamladık” oyunu
(Aile katılımlı “işbirliği” oyunu)

Görsel 4: “Kolye bende”oyunu
(Sorumluluk)

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri Aralık 2016- Mart 2017 aylarında toplanmıştır. «Demografik Bilgi Formu» sınıf öğretmenleri aracılığıyla ebeveynlere iletilmiş ve doldurulması sağlanmıştır. «Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği/Sosyal Beceri Ölçeği» ise, çalışma grubunda yer alan çocuklara “Sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları” uygulanmadan önce ön test olarak, uygulamanın tamamlanmasının ardından ise son test olarak sınıf öğretmenleri tarafından her çocuk için ayrı ayrı doldurulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Gruplardaki denek sayılarının 30’dan az olması nedeniyle nonparametrik istatistiksel analizler kullanılmıştır. “Sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları”nın çocukların sosyal becerilerine etkisini ve (deney grubu-1, deney grubu-2 ve kontrol grubu) her üç grubun son test puanları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için Kruskal Wallis, iki bağımsız grup için elde edilen puanların birbirinden anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediğini test etmek için Mann Whitney U test analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırma verilerinden elde edilen bulgulara bu bölümde yer verilmiştir. “Sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları”nın uygulaması öncesinde deney grupları ve kontrol grubunda yer alan çocukların sosyal beceri düzeyi arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek üzere, “Sosyal Beceri Ölçeği”nden alınan ön test puanlarına ilişkin Kruskal Wallis testinin sonuçları ile sekiz hafta süreyle “sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları”nın uygulanmasının ardından deney grupları ve kontrol grubunda yer alan çocukların sosyal beceri düzeyi arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını

belirlemek üzere, “Sosyal Beceri Ölçeği”nden alınan son test puanlarına ilişkin Kruskal Wallis testinin sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Deney Grubu-1, Deney Grubu-2 ve Kontrol Grubundaki Çocukların Sosyal Beceri Ölçeği’nden Aldıkları Toplam Ön Test ve Son Test Puanlarına İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Uygulama	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Ön test	Deney grubu-1	18	29.75	.824	.670
	Deney grubu-2	22	31.57		
	Kontrol grubu	18	26.72		
Son test	Deney grubu-1	18	29.06	19.811	.000*
	Deney grubu-2	22	40.39		
	Kontrol grubu	18	16.64		

*p < 0.05

Tablo 3 incelendiğinde, deney grubu-1, deney grubu-2 ve kontrol grubundaki çocukların ölçekten aldıkları toplam ön test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı [$\chi^2=.824$; p=.670; p<0.05], grupların ölçekten aldıkları toplam son test puanları arasında ise anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$\chi^2=19.811$; p=.000; p<0.05].

“Sınıf içi ve aile katımlı sosyal beceri oyunları”nın deney grupları ve kontrol grubu arasında sosyal beceri düzeyi açısından anlamlı bir fark yaratıp yaratmadığına ilişkin Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Deney Grubu-1, Deney Grubu-2 ve Kontrol Grubundaki Çocukların Sosyal Beceri Ölçeği’nden Aldıkları Son Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	p
Deney grubu-1	18	16.19	291.50	120.500	.033*
Deney grubu-2	22	24.02	528.50		
Deney grubu-1	18	22.36	402.50	92.500	.027*
Kontrol grubu	18	14.64	263.50		
Deney grubu-2	22	27.86	613.00	36.000	.000*
Kontrol grubu	18	11.50	207.00		

*p<0.05

Tablo 4'te deney grubu-1 ve deney grubu-2'de yer alan çocukların toplam son test sosyal beceri puanları arasında anlamlı bir fark olduğu ($U=120.00$; $p=0.033$), deney grubu-1 ve kontrol grubu arasında deney grubu-1'de yer alan çocukların lehine son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu ($U=92.500$; $p=0,027$), deney grubu-2 ile kontrol grubundaki çocukların toplam son test puanları arasında da anlamlı bir fark olduğu ($U=36.000$; $p=0.000$) görülmektedir.

Sosyal Beceri Ölçeği'nin "Sosyal İşbirliği", "Sosyal Bağımlılık ve Sosyal Kabul Becerileri" ve "Sosyal Etkileşim" alt boyutlarında, "sınıf içi ve aile katılımlı sosyal beceri oyunları"nın deney grupları ve kontrol grubu arasında anlamlı bir fark yaratıp yaratmadığına ilişkin Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Deney Grubu-1, Deney Grubu-2 ve Kontrol Grubundaki Çocukların Sosyal Beceri Ölçeği'nin Alt Boyutlarından Aldıkları Son Test Puanlara İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Alt Boyut	Gruplar	N	S.O.	S.T.	U	p
Sosyal İşbirliği	Deney grubu-1	18	21.72	391.00	176.000	.514
	Deney grubu-2	22	19.50	429.00		
	Deney grubu-1	18	21.44	386.00	109.000	.077
	Kontrol grubu	18	15.56	280.00		
	Deney grubu-2	22	22.57	490.50	152.500	.198
	Kontrol grubu	18	17.97	323.50		
Sosyal Bağımlılık ve Sosyal Kabul Becerileri	Deney grubu-1	18	14.42	259.50	88.500	.002*
	Deney grubu-2	22	25.48	560.50	109.000	.089
	Deney grubu-1	18	21.44	386.00		
	Kontrol grubu	18	15.56	280.00		
	Deney grubu-2	22	27.89	613.50	35.500	.000*
	Kontrol grubu	18	11.47	206.50		
Sosyal Etkileşim	Deney Grubu-1	18	18.31	329.50	158.500	.201
	Deney Grubu-2	22	22.30	490.50	128.000	.247
	Deney Grubu-1	18	20.39	367.00		
	Kontrol Grubu	18	16.61	299.00		
	Deney Grubu-2	22	24.02	528.50	120.500	.014*
	Kontrol grubu	18	11.47	206.50		

* $p < 0.05$

Tablo 5’te deney grubu-1 ve deney grubu-2’de yer alan çocukların ölçeğin «Sosyal İşbirliği» alt boyutundan aldıkları son test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı ($U=176.00$; $p=0.514$), deney grubu-1 ve kontrol grubu arasında anlamlı fark olmadığı ($U=109.000$; $p=0.077$), deney grubu-2 ile kontrol grubundaki çocukların sosyal işbirliği son test puanları arasında da anlamlı bir fark olmadığı ($U=152.500$; $p=0.198$) görülmektedir.

Tablo 5’te deney grubu-1 ve deney grubu-2’deki çocuklar ile deney grubu-2 ve kontrol grubundaki çocukların ölçeğin “Sosyal Bağımlılık ve Sosyal Kabul Becerileri” alt boyutundan aldıkları son test puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Deney grubu-1 ile kontrol grubunun puanları arasında ise anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Ölçeğin “Sosyal Etkileşim” alt boyutunda sıra ortalamalarına bakıldığında, "sınıf içi ve aile katımlı sosyal beceri oyunları"nın uygulandığı deney grubu-2 ve kontrol grubunun son test puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu Tablo 5’te görülmektedir ($U=120.500$; $p=0.014$). Deney grubu-1 ve deney grubu-2 ile, deney grubu-1 ve kontrol grubunun son test puanları arasında ise “Sosyal Etkileşim” alt boyutu açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada, aile katımlı sosyal beceri oyunlarının 60-72 aylık çocukların sosyal becerileri üzerindeki etkisi incelenmiş ve yapılan analizler sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

“Sınıf içi ve aile katımlı sosyal beceri oyunları”nın uygulanmasının ardından deney grupları ve kontrol grubunda yer alan çocukların sosyal beceri düzeyi arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek üzere, “Sosyal Beceri Ölçeği”nden alınan son test puanlarına ilişkin sonuçlar incelendiğinde, ortalama sırasına göre, sınıf içi oyunların yanı sıra aile katımlı sosyal beceri oyunlarının da oynandığı deney grubu-2’de yer alan çocukların son test puanlarının yalnızca sınıf içi sosyal beceri oyunlarının oynandığı

deney grubu-1’de yer alan çocukların son test puanlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Benzer şekilde deney grubu-2’nin son test puanları kontrol grubundaki çocukların son test puanlarından da yüksektir (Tablo 3). Bu sonuç, sınıf içi sosyal beceri oyunlarının yanı sıra aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının da oynanmasının çocukların sosyal becerileri üzerinde etkisinin olduğunu ortaya koymaktadır. Sosyal beceri gelişimi kapsamında, ailenin çocuğun ilk toplumsal çevresi olduğu ve çocuğun kişiliğinin şekillenmesinde önemli olduğu yadsınamaz. Özyürek ve Ceylan (2011) sosyal becerilerin yaşamın ilk yıllarından başlayarak desteklenmesi gerektiğini vurguladıkları çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerinin, çocukta sosyal becerilerin gelişiminde ailenin oldukça önemli olduğunu düşündükleri, ebeveynlerin ise bu becerilerin gelişiminde öğretmenlerin etkili olduğunu ve kendilerinin de destek beklediklerini ifade ettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Özyürek ve Ceylan’ın (2011) çalışmalarının bulgusu ile paralel olarak, bu araştırma kapsamında yapılan uygulamada hazırlanmış olan oyunların, çocukların sosyal becerilerinin geliştirilmesi açısından ebeveynlere rehber olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca Göktaş (2015) aile katılımlı sosyal beceri eğitiminin 4-5 yaş çocuklarının sosyal becerilerine etkisini araştırdığı çalışmasında, “Aile Katılımlı Sosyal Beceri Eğitim Programı”nın uygulandığı gruptaki çocukların sosyal beceri puan ortalamalarının, “Sosyal Beceri Eğitim Programı” uygulandığı grup ile, “Aile Katılımı Etkinlikleri”nin uygulandığı grupta yer alan çocukların sosyal beceri puan ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır, çocukların okulda ve evde becerilerinin desteklenmesinin önemine dikkat çekmiştir.

Gruplar arası farka bakıldığında ise, uygulama yapılan her iki deney grubundaki çocukların, kontrol grubundaki çocuklara göre sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir artış görülmektedir. Başka bir deyişle, gruplar arası sosyal beceri toplam son test puanları arasındaki farkın hem sınıf içinde oyunların oynandığı hem de aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının uygulandığı deney grubu-2 lehine olduğu belirlenmiştir (Tablo 4). Bu sonuca göre, eş zamanlı olarak hem sınıf içinde oynanan hem de evde çocukların ebeveynleriyle oynadıkları sosyal beceri oyunlarının çocukların sosyal becerilerinin

gelişimi üzerinde olumlu etkisinin olduğu; hazırlanan oyunların, ebeveyn ile çocuk arasında bir iletişim aracı olarak çocuğun sosyal becerilerin gelişimine katkı sağladığı düşünülebilir. Yaşar-Ekici'nin (2013) okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılım çalışmalarına katılan ailelerin 5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri düzeylerinin, aile katılım çalışmalarına katılmayan ailelerin çocuklarının sosyal beceri düzeylerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaştığı çalışma da bu araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Deney grubu-1 ve kontrol grubunun "Sosyal Beceri Ölçeği"nin son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin sonuçlar incelendiğinde ise, deney grubu-1 ve kontrol grubunun son test puanları arasında deney grubu-1 lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bir diğer ifadeyle, sınıf içi sosyal beceri oyunlarının çocukların sosyal becerilerini olumlu etkilediği görülmektedir. Durualp ve Aral da (2010) geliştirdikleri oyun temelli sosyal beceri eğitimi programının altı yaş çocuklarının sosyal becerilerine etkisini inceledikleri deneysel çalışmada, programın çocukların sosyal becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Günindi de (2011) yaptığı çalışmada, sosyal uyum beceri eğitimi programının okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal uyum ve becerilerini arttırdığı sonucuna ulaşmıştır. Gagnon & Nagle (2004) okul öncesi çocukların akran ilişkisi, oyun ve sosyal beceri üzerine yaptıkları çalışmada, oyun ve akran ilişkilerinin sosyal yeterliliğin gelişiminde önemli rolünü olduğunu destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymuşlardır.

"Sosyal Beceri Ölçeği"nin toplam son test puanları gruplar arasında anlamlı farka sahip olsa da, deney grupları ve kontrol grubunun "Sosyal Beceri Ölçeği"nin "Sosyal İşbirliği" alt boyutundan aldıkları son test puanları sonuçlarına göre, hem deney grupları arasında hem deney gruplarıyla kontrol grubu arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgu çocukların hem sınıf ortamında hem de ev ortamında kendilerini değerli bir birey olarak güvende hissettiklerinin ve sınıf içinde buldukları gruba uyum sağladıklarının bir göstergesi olabilir ve araştırmaya katılan çocukların ev ve okul ortamında benzer sosyal beceriler göstermelerine sebep olarak gösterilebilir. Anaokuluna devam eden çocukların okul ve ev ortamlarındaki sosyal beceri

düzeylerinin karşılaştırılması üzerine bir çalışma yapan Bilek (2011) annelerin ve öğretmenlerin, çocukların sosyal ilişkilerini değerlendirmeleri sonucunda anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmiştir. Özbey (2012) ise çocukların ev ortamında sosyal becerilerini okul ortamından daha fazla gösterdiklerini belirtmektedir. Bununla birlikte “Sosyal İşbirliği” alt boyutunda gruplar arası anlamlı farklılık bulunmamasına, ebeveyn tutumları, ebeveynlerin oyunları nasıl oynadıkları, oyunları oynama süresi, oyundaki rolleri gibi faktörler sebep olabilir. Aktaş-Özkafacı’nın (2012) ebeveyn tutumları ile çocuklarının sosyal becerileri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, otoriter, aşırı koruyucu ve izin verici anne baba tutumlarının çocuğun sosyal beceri düzeylerini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Deney grupları ve kontrol grubunun “Sosyal Beceri Ölçeği”nin «Sosyal Bağımlılık ve Sosyal Kabul Becerileri» alt boyutundan aldıkları son test puanlarına ilişkin sonuçta göre, deney grubu-1 ve deney grubu-2 ile deney grubu-2 ve kontrol grubunun son test puanları arasında deney grubu-2 lehine anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu sonuç, sınıf içinde oynanan sosyal beceri oyunlarının yanı sıra aile katılımlı sosyal beceri oyunlarının oynanması, yani çocuğun sosyal becerilerin öğretmen tarafından desteklenmesinin yanı sıra, evde ebeveynin çocuğun sosyal becerisini destekleyecek oyunlar oynamasının ve vakit geçirmesinin, iletişim kurma, haklarını savunma, uyum sağlama, kabul görme gibi sosyal becerileri geliştirdiği söylenebilir. Parker, Piotrowski, Kessler-Sklar, Baker, Peay & Clark (1997) ailenin çocuğun eğitime ve gelişimine katılım düzeyinin okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal becerilerinin gelişimini olumlu yönde etkilediğine değinmişlerdir (Aktaran Gürşimşek, 2003). Araştırmanın bir diğer bulgusu, deney grubu-1 ve kontrol grubunun puanları arasında ise anlamlı bir fark olmadığıdır. Bu sonuç, sosyal bağımlılık ve sosyal kabul becerilerin gelişiminde ailenin önemine dikkat çeken bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Özabacı (2006) tarafından yapılan çalışmada, çocukların sosyal beceri düzeyi ile ebeveynlerin sosyal beceri düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Deney grupları ve kontrol grubunun “Sosyal Beceri Ölçeği”nin “Sosyal Etkileşim” alt boyutundan aldıkları son test puanlarına ilişkin sonuçlara göre, deney grubu-2 ve

kontrol grubunun son test puanları arasında anlamlı bir fark varken, deney grubu-1 ve deney grubu-2 ile deney grubu-1 ve kontrol grubunun son test puanları arasında “Sosyal Etkileşim” alt boyutu açısından anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Gürşimşek de (2003), ailenin eğitim sürecine katılım düzeyi ile çocukların öğretmenlerce gözlenen psikososyal gelişim düzeyleri arasında olumlu ilişki olmasına rağmen, bu bulgunun istatistiksel olarak anlamlı olmadığını belirtmiştir. Sosyal etkileşim alt boyutunda gruplar arası anlamlı bir fark görülmesi de araştırma sonucunda, sınıf içi ve aile katımlı sosyal beceri oyunlarının; çocukların empati kurma, başka çocuklara şefkat gösterme gibi becerilerinin gelişimine katkısı olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın bu bulguları ışığında;

- Sınıf içi ve aile katımlı sosyal beceri oyunları sosyal becerilerin farklı boyutlarına yönelik hazırlanabilir ve uygulamalar yapılabilir.
- Boylamsal çalışmalar ile okul öncesi dönemde uzun süreli uygulanan sosyal beceri oyunlarının çocukların ilkokula uyum ve arkadaşlık ilişkilerine etkisi incelenebilir.
- Ebeveynlerin uygulama sürecinde yapılması gerekenleri (oyunun nasıl oynanacağı vb.) anlamlandırabilmeleri için aile katımlı sosyal beceri oyunları, okulda, öğretmenin de katılacağı paylaşım toplantıları ile ebeveynlere uygulamalı olarak gösterilebilir.
- Aile katımlı sosyal beceri oyunları küçük yaş gruplarına yönelik uyarlamalar yapılarak uygulanabilir.
- Okul öncesi öğretmenleri, aile katımlı sosyal beceri etkinlikleri geliştirerek ebeveynlerle birlikte çalışabilir ve ailelerin çocuğun gelişimine ve eğitimine aktif katılımını ve katkıda bulunmasını sağlayabilirler.

KAYNAKLAR

- Akkök, F. (1996). *İlköğretimde sosyal becerilerin geliştirilmesi: Öğretmenin el kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Aktaş-Özkafacı, A. (2012). Annenin çocuk yetiştirme tutumu ile çocuğun sosyal beceri düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Ar-El Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Alisinanoğlu, F. ve Özbey, S. (2009). Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Mesleki Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 173-198.
- Barnard, W. M. (2004). Parent involvement in elementary school and educational attainment. *Children and Youth Services Review*, 26, 39-62.
- Bilek, M. H. (2011). *Okul öncesi dönem çocuklarının ev ile okul ortamındaki sosyal becerilerinin karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Cartledge, G. & Milburn, J. F. (1983). Social skills assessment and teaching in the schools. *Advances in School Psychology*, 3, 175-235.
- Choi, D.H. & Kim, J. (2003). Practicing social skills training for young children with low peer acceptance: A cognitive-social learning model. *Early Childhood Education Journal*. 31(1), 41-46.
- Christense, L. B., Johnson, R. B. & Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri: Desen ve analiz*. (Çev. Ed. Aypay, A.). Ankara: Anı Yayıncılık. (Orijinal çalışmanın yayın tarihi, 2014).
- DeMulder, E. K., Denham, S. A., Schmidt, M. & Mitchell, J. (2000). Q-sort assessment of attachment security during the preschool years: Links from home to school. *Developmental Psychology*, 36(2), 274-282.
- Durulap, E. ve Aral, N. (2010). Altı yaşındaki çocukların sosyal becerilerine oyun temelli sosyal beceri eğitiminin etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 160-172.
- El Nokali, N. E., Bachman, H. J., & Votruba-Drzal, E. (2010). Parent involvement and children's academic and social development in elementary school. *Child Development*, 81(3), 988- 1005.

- Erbay, E. (2008). *Okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal becerilere sahip olma düzeyi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Gagnon, S. G. & Nagle, R. J. (2004). Relationships between peer interactive play and social competence in at-risk preschool children. *Psychology in the Schools, 41*(2), 173-189.
- Göktaş, İ. (2015). *Aile katılımı ve sosyal beceri eğitimi programlarının tek başına ve birlikte 4-5 yaş çocuklarının sosyal becerileri ve anne- çocuk ilişkileri üzerindeki etkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Günindi, Y. (2011). Bağımsız anaokullarına ve anasınıflarına devam eden çocukların sosyal becerilerinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12*(1), 133-144.
- Gürşimşek, I. (2003). Okul öncesi eğitime aile katılımı ve psikososyal gelişim. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 3*(1), 125-144.
- Hohman, M. & Weikart D. P. (2000). *Küçük çocukların eğitimi*. (Çev: Saltiel-Kohen, S.). İstanbul: Hisar Eğitim Vakfı Yayınları.
- Holland, M. L. & Merrell, K. W. (1998). Social-emotional characteristics of preschool-aged children referred for Child Find screening and assessment: A comparative study. *Research in Developmental Disabilities, 19*(2), 167-179.
- Katz, L. G. & McClellan, D. E. (1991). The teacher's role in the social development of young children. Urbana, IL: ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education. Retrieved from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED331642.pdf>.
- Merrell, K.W. (1999). *Behavioral, social and emotional assessment of children and adolescents*. London: Lawrence Erlbaum Associate Publishers.
- Okumura, T. & Usui, E. (2014). *Do parents' social skills influence their children's sociability? The B.E. Journal of Economic Analysis and Policy, 14*(3). Retrieved from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1510749.
- Ömeroğlu, E. ve Can-Yaşar, M. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında ailenin eğitime katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, 6*(62).
- Özabacı, N. (2006). Çocukların sosyal becerileri ile ebeveynlerin sosyal becerileri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 16*(1), 163-179.

- Özbey, S. (2012). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60–72 aylık çocuklarının sosyal beceri ve problem davranışlarının okul ve ev ortamına göre incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 23(2), 21-32.
- Özyürek, A. ve Ceylan, Ş. (2011). Okul öncesi çocuklarda sosyal becerilerin desteklenmesi konusunda öğretmen ve veli görüşlerinin belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 99-114.
- Putallaz, M. (1987). Maternal behavior and children's sociometric status. *Child Development*, 58(2), 324-340.
- Schmidt, M. E., DeMulder, E. K. & Denham, S. A. (2002). Kindergarten social-emotional competence: Developmental predictors and psychosocial implications. *Early Child Development and Care*, 172, 451-462.
- Swindells, D. & Stagnitti, K. (2006). Pretend play and parents' view of social competence: The construct validity of the Child-Initiated Pretend Play Assessment. *Australian Occupational Therapy Journal*, 53(4), 314-324.
- Tezel-Şahin F. ve Ünver, N. (2005). Okul öncesi eğitim programlarına aile katılımı. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 23-30.
- Yaşar-Ekici, F. (2013). *Okul öncesi eğitim kurumlarındaki aile katılım çalışmalarına katılan ve katılmayan ailelerin çocuklarının sosyal beceri ve problem davranışlar açısından karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

SUMMARY

Even though the definition of social skills varies among scientists, the common points in these definitions are communication, harmony and interaction. Social skills, which are defined as learned behavior, are first acquired in the family, the child's first learning environment. The child first establishes communication with his parents, followed by social communication with those around them. During the early childhood, as skills develop, the child gets nurtured by play and constructs his knowledge, skills and attitudes through experiences. For this reason, the easiest way to communicate with children is through play. Children whose parents play with them and have high social competence find it easier to acquire social skills (Brown et al., 1995). This study aims to reveal the effects of play activities involving families on the social skills of preschool children.

The study used the pretest-posttest control group experimental design. In-class social skills play activities were used in experimental group 1, while both in-class and family-participated social skills play activities were used in experimental group 2, and the regular curriculum was used in the control group. The study group included 60-72-month-old children who were attending two independent kindergartens located in Çankaya and Etimesgut, Ankara and affiliated with the Ministry of Education. Participants were a total of 58 children, 18 in experimental group 1, 22 in experimental group 2, and 18 in the control group. The study group was selected by using the purposive method of convenience sampling.

For the study, the researchers designed in-class social skills play activities and activities involving families, which support 60-72-month-old children's responsibility, communication, cooperation, sharing and empathy skills. In-class social skills play activities in Experimental Group 1 took place in the presence of the classroom teacher and researchers, three times weekly, for 8 weeks. Each session lasted 45 minutes on average. In Experimental Group 2, both in-class social skills play activities and activities involving parents took place. In addition to in-class play activities in this group, parents and children played 3 different social skills games sent home by teachers each week. The parents in this group were sent written documents about the play activities to be used with children at home, parent information documents, and other relevant materials. In order to ensure that play activities for parents and children took place at home, teachers asked for weekly written and visual feedback from parents. The control group, on the other hand, followed their regular curriculum and did not use any in-class or home-based social skills play activities.

Data were collected between December 2016 and March 2017 by using a «Demographic Information Form» and the «Preschool and kindergarten Behaviour Scale/Social Skills Scale», which consisted of three subdimensions. Data analysis was performed on the SPSS 22 package by using Kruskal Wallis and Mann Whitney U test analyses.

There was no significant difference between the "Social Cooperation" subdimension post-test scores of the two experimental groups, experimental group 1 and the control group, and experimental group 2 and the control group. On the other hand, a significant difference was found in the "Social Independence and Social Acceptance Skills" post-test scores of the two

experimental groups, and experimental group 2 and the control group. No significant difference was found between the scores of experimental group 1 and the control group. Regarding the "Social Interaction" dimension, a significant difference was observed in the post-test scores of experimental group 2 and the control group. On the other hand, the post-test scores of the two experimental groups, and experimental group 1 and the control group did not vary significantly. The total post-test scores of children in experimental group 1, experimental group 2 and the control group varied significantly. The difference between the total social skills post-test scores of the two experimental groups was in favor of experimental group 2; the difference between experimental group 1 and the control group was in favor of experimental group 1; and the difference between experimental group 2 and the control group was between experimental group 2. Based on these results, it may be stated that children's social skills improve by using family-based social skills play activities in addition to in-class ones.